Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (desiata komora)

z 18. februára 2016*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Článok 53 ods. 2 a článok 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora — Cestná doprava — Doba odpočinku vodiča — Právna úprava členského štátu, ktorá zbavuje zamestnanca na služobnej ceste nároku na paušálnu náhradu ubytovania v prípade ubytovania zaručeného zamestnávateľom na jeho náklady — Možnosť zahrnutia ubytovania vodiča kamiónu vo svojom vozidle“

Vo veci C-325/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu (Okresný súd Wrocław-Śródmieście Wrocław, Poľsko) zo 6. mája 2015 a doručený Súdnemu dvoru 1. júla 2015, ktorý súvisí s konaním:

Z. Ś.,

Z. M.,

M. P.

proti

X,

SÚDNY DVOR (desiata komora),

v zložení: predseda desiatej komory F. Biltgen, sudcovia E. Levits a M. Berger (spravodajkyňa),

generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude rozhodnutá odôvodneným uznesením v súlade s článkom 53 ods. 2 a článkom 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora,

vydal toto

* Jazyk konania: poľština.

Uznesenie

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 8 ods. 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 561/2006 z 15. marca 2006 o harmonizácii niektorých právnych predpisov v sociálnej oblasti, ktoré sa týkajú cestnej dopravy, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Rady (EHS) č. 3821/85 a (ES) č. 2135/98 a zrušuje nariadenie Rady (EHS) č. 3820/85 (Ú. v. EÚ L 102, s. 1).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánmi Š., M. a P., vodičmi motorových vozidiel vykonávajúcimi medzinárodnú dopravu, a pánom X, ich bývalým zamestnávateľom spočívajúcom v tom, že posledný uvedený odmietol vyplatiť niektoré náhrady za noci strávené na palube ich vozidla.

Právny rámec

Právo Únie

3 Článok 4 nariadenia č. 561/2006 stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

…

c) ‚vodič' je každá osoba, ktorá vedie vozidlo hoci aj krátky čas alebo ktorá sa prepravuje vo vozidle v rámci svojich povinností, aby bola v prípade potreby k dispozícii viesť vozidlo;

…

f) ‚odpočinok' je akýkoľvek neprerušovaný časový úsek, počas ktorého môže vodič voľne disponovať svojím časom;

g) ‚doba denného odpočinku' je akákoľvek denná doba, počas ktorej môže vodič voľne disponovať svojím časom, a zahŕňa ‚dobu pravidelného denného odpočinku' a ‚dobu skráteného denného odpočinku':

— ‚doba pravidelného denného odpočinku' je akákoľvek doba odpočinku trvajúca najmenej 11 hodín. Prípadne sa táto doba pravidelného denného odpočinku môže čerpať v dvoch dobách, z ktorých prvá musí byť neprerušovaný časový úsek trvajúci najmenej 3 hodiny a druhá musí byť neprerušovaný časový úsek trvajúci najmenej 9 hodín,

— ‚doba skráteného denného odpočinku' je akákoľvek doba odpočinku trvajúca najmenej 9 hodín, avšak menej ako 11 hodín;

h) ‚doba týždenného odpočinku' je časový úsek jedného týždňa, počas ktorého môže vodič voľne disponovať svojím časom, a zahŕňa ‚dobu pravidelného týždenného odpočinku' a ‚dobu skráteného týždenného odpočinku':

— ‚doba pravidelného týždenného odpočinku' je akákoľvek doba odpočinku trvajúca najmenej 45 hodín;

— ‚doba skráteného týždenného odpočinku' je akákoľvek doba odpočinku trvajúca menej ako 45 hodín, ktorá sa môže, pokiaľ článok 8 ods. 6 neustanovuje inak, skrátiť na najmenej 24 po sebe idúcich hodín;

i) ‚týždeň' je obdobie od 00.00 hodín v pondelok do 24.00 hodín v nedeľu;

…“

4 Článok 8 ods. 8 nariadenia č. 561/2006 stanovuje:

„Ak sa tak vodič rozhodne, môžu sa doby denného odpočinku a doby skráteného týždenného odpočinku mimo základne čerpať vo vozidle, pokiaľ je vybavené vhodnými zariadeniami na spanie pre každého vodiča a vozidlo nie je v pohybe.“

Poľské právo

5 Článok 9 ods. 1 nariadenia Ministerstva práce a sociálnej politiky o sumách a podmienkach určenia nárokov pracovníkov zamestnaných v orgáne štátnej správy alebo samosprávy počas služobnej cesty do zahraničia (rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, Dz. U. 2002 nº 236, position 1991) z 19. decembra 2002 (ďalej len „nariadenie z 19. decembra 2002“), ako aj článok 16 ods. 1 nariadenia Ministerstva práce a sociálnej politiky o nárokoch pracovníkov zamestnaných v orgáne štátnej správy alebo samosprávy počas služobnej cesty (rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, Dz. U. 2013, position 167) z 29. januára 2013 (ďalej len „nariadenie z 29. januára 2013“) stanovujú, že zamestnanec na služobnej ceste do zahraničia má nárok na náhradu nákladov na ubytovanie v sume rovnajúcej sa sume uvedenej na faktúre, najviac do sumy uvedenej v prílohe nariadení platných v príslušnom období.

6 Podľa odseku 2 týchto článkov v prípade, že faktúra nebola zamestnancom predložená, má zamestnanec nárok len na paušálnu náhradu 25 % najvyššej sumy uvedenej v odseku 1 týchto ustanovení.

7 V súlade s odsekom 4 každého z týchto článkov ich odseky 1 a 2 sa nepoužijú v prípade ubytovania, ktoré poskytol zamestnávateľ na svoje náklady.

8 Zákon o pracovnej dobe vodičov (ustawie o czasie pracy kierowców, Dz. U. 2012, position 1155) zo 16. apríla 2004 (ďalej len „zákon o pracovnej dobe vodičov“) stanovuje, že na vodičov v pracovnoprávnom vzťahu sa vzťahujú nielen zákonné ustanovenia o pracovnej dobe, ale aj normy o povinných prestávkach a odpočinku, stanovené nariadením č. 561/2006, ktoré upravuje dobu vedenia vozidla.

9 Článok 14 ods. 1 zákona o pracovnej dobe vodičov stanovuje, že vodič má nárok najmenej na jedenásť hodín nepretržitého odpočinku denne. Denný odpočinok vodičov s výnimkou vodičov uvedených v kapitole 4a tohto zákona, ktorí vykonávajú pravidelné jazdy cesty do 50km, môže byť čerpaný v zaparkovanom vozidle a je vybavené zariadeniami na spanie.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

10 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že žalobcovia vo veci samej boli v období od roku 2011 do roku 2013 zamestnaní u X ako vodiči kamiónov s nosnosťou viac ako 12 ton prevádzkujúcich medzinárodnú dopravu. Za noci strávené v zahraničí v kabíne svojho vozidla, ktorá bola vybavená na spanie, požadovali od X zaplatenie niektorých paušálnych súm.

11 Na základe svojich konkrétnych pracovných zmlúv mali títo žalobcovia nárok na základný plat, paušálnu náhradu za prácu v noci a paušálnu náhradu za prácu nadčas.

12 Počas trvania týchto zmlúv zamestnávateľ odmietal zaplatiť uvedeným žalobcom paušálne náhrady za noci strávené vo vozidle z dôvodu, že im zabezpečil ubytovanie bez nákladov v kabíne príslušného vozidla.

13 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že predmet sporu vo veci samej sa týka výlučne nárokov týchto vodičov voči ich zamestnávateľovi na náhradu nákladov na ubytovanie za podmienok stanovených vnútroštátnym právom.

14 Za týchto podmienok Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu (okresný súd, oddelenie práce a sociálnych vecí Wrocław-Śródmieście Wrocław) rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 8 ods. 8 nariadenia č. 561/2006, ktorý stanovuje, že ak sa tak vodič rozhodne, môžu sa doby denného odpočinku a doby skráteného týždenného odpočinku mimo základne čerpať vo vozidle, pokiaľ je vybavené vhodnými zariadeniami na spanie pre každého vodiča a vozidlo je zaparkované, vykladať v tom zmysle, že ak zamestnávateľ (prepravca) dá zamestnancovi (vodičovi) bezplatne k dispozícii v kabíne vozidla zariadenie na spanie, bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovenej v článku 9 ods. 4 nariadenia z 19. decembra 2002 v znení zmien a doplnení, uplatniteľného až do 28. februára 2013, a v článku 16 ods. 4 nariadenia… z 29. januára 2013, uplatniteľného od 1. marca 2013, podľa ktorej zamestnanec má nárok na náhradu nákladov na ubytovanie za podmienok stanovených v článku 9 ods. 1 až 3 nariadenia z 19. decembra 2002 a v článku 16 ods. 1 až 3 nariadenia z 29. januára 2013, alebo za podmienok a s priaznivejšími sumami stanovenými pracovnou zmluvou, kolektívnou zmluvou alebo inými pravidlami pracovného práva?

2. Má sa článok 8 nariadenia č. 561/2006 vykladať v tom zmysle, že ak sa tak vodič rozhodne, doby denného odpočinku mimo základne vymedzené v článku 4 písm. f) až i) tohto nariadenia sa môžu čerpať vo vozidle, pokiaľ je vybavené vhodnými zariadeniami na spanie pre každého vodiča a vozidlo je zaparkované?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

15 Článok 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora stanovuje, že ak odpoveď na položenú prejudiciálnu otázku nevyvoláva žiadne dôvodné pochybnosti, Súdny dvor môže na návrh sudcu spravodajcu po vypočutí generálneho advokáta kedykoľvek rozhodnúť formou odôvodneného uznesenia.

16 Na prejednávanú vec sa musí uplatniť toto ustanovenie, pokiaľ ide o odpoveď na prvú otázku.

17 Touto otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 8 ods. 8 nariadenia č. 561/2006 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých si vodič motorového vozidla môže uplatniť nárok na náhradu nákladov na ubytovanie, ktoré vznikli pri výkone jeho profesijnej činnosti.

18 V tejto súvislosti stačí pripomenúť, že článok 8 ods. 8 nariadenia č. 561/2006 stanovuje, že ak sa tak vodič rozhodne, môžu sa doby denného odpočinku a doby skráteného týždenného odpočinku mimo základne čerpať vo vozidle, pokiaľ je vybavené vhodnými zariadeniami na spanie pre každého vodiča a vozidlo je zaparkované.

19 Zo znenia tohto ustanovenia tak vyplýva, že sa týka len organizácie niektorých dôb odpočinku, ktoré má vodič v rámci svojej profesijnej činnosti k dispozícii, a nie náhrady za tieto doby.

20 V tejto súvislosti je opodstatnené spresniť, že nariadenie č. 561/2006, ktoré harmonizuje najmä pravidlá týkajúce sa doby vedenia vozidla, prestávok a dôb odpočinku, ktoré musia dodržiavať vodiči zabezpečujúci cestnú prepravu tovaru a cestujúcich, a pritom vnútroštátnemu zákonodarcovi ponecháva možnosť prijať priaznivejšie ustanovenia týkajúce sa uvedených vodičov, neobsahuje žiadne ustanovenie týkajúce sa náhrad, na ktoré si môžu uplatňovať nárok takýto vodiči v rámci výkonu svojej profesijnej činnosti.

21 V tomto zmysle je na prvú otázku vhodné odpovedať tak, že nariadenie č. 561/2006 a najmä jeho článok 8 ods. 8 nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých si vodič motorového vozidla môže uplatniť nárok na náhradu nákladov na ubytovanie, ktoré vznikli pri výkone jeho profesijnej činnosti.

O druhej otázke

22 V zmysle článku 53 ods. 2 Rokovacieho poriadku ak Súdny dvor zjavne nie je príslušný rozhodnúť o veci, alebo ak sú žaloba alebo návrh zjavne neprípustné, po vypočutí generálneho advokáta môže kedykoľvek rozhodnúť odôvodneným uznesením bez ďalšieho konania.

23 Na prejednávanú vec sa musí uplatniť toto ustanovenie v prípade odpovede na druhú otázku.

24 Touto otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sa má článok 8 nariadenia č. 561/2006 vykladať v tom zmysle, že ak sa tak vodič rozhodne, doby denného odpočinku mimo základne vymedzené v článku 4 písm. f) až i) tohto nariadenia sa môžu čerpať vo vozidle, pokiaľ je vybavené vhodnými zariadeniami na spanie pre každého vodiča a vozidlo je zaparkované.

25 Predovšetkým je vhodné pripomenúť, že v rámci spolupráce zavedenej článkom 267 ZFEÚ nevyhnutnosť dospieť k výkladu práva Únie, ktorý je užitočný pre vnútroštátny súd, vyžaduje, aby tento súd vymedzil skutkový a právny rámec, do ktorého sa začleňujú ním položené otázky, alebo prinajmenšom objasnil skutkové predpoklady, na ktorých sa tieto otázky zakladajú (pozri najmä uznesenie Striani a i., C-299/15, EU:C:2015:519, bod 22, ako aj citovanú judikatúru).

26 Súdny dvor je totiž oprávnený rozhodnúť o výklade predpisu Únie len na základe skutkového stavu, ktorý mu uvedie vnútroštátny súd (pozri najmä uznesenie Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, bod 18 a citovanú judikatúru).

27 Ďalej Súdny dvor nástojí na dôležitosti toho, aby vnútroštátny súd uviedol presné dôvody, prečo má pochybnosti o výklade práva Únie a prečo považuje položenie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru za potrebné (pozri uznesenie Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, bod 19 a citovanú judikatúru).

28 Keďže základom konania pred Súdnym dvorom je návrh na začatie prejudiciálneho konania, je nevyhnutné, aby vnútroštátny súd vyložil v samotnom uznesení skutkový a právny rámec konania vo veci samej a v minimálnej miere objasnil dôvody výberu ustanovení práva Únie, ktorých výklad žiada, ako aj súvislosť, ktorá existuje medzi týmito ustanoveniami a vnútroštátnou právnou úpravou uplatniteľnou v spore, o ktorom rozhoduje (pozri uznesenie Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, bod 20 a citovanú judikatúru).

29 Tieto požiadavky na obsah návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktoré majú umožniť Súdnemu dvoru okrem prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania preskúmať svoju právomoc rozhodnúť o položenej otázke, sú výslovne uvedené v článku 94 rokovacieho poriadku, ktoré má

vnútroštátny súd v rámci spolupráce zavedenej článkom 267 ZFEÚ poznať a ktoré je povinný náležite dodržiavať (pozri rozsudok Siragusa, C-206/13, EU:C:2014:126, bod 19, a uznesenie Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, bod 21).

30 V tejto súvislosti je tiež dôležité zdôrazniť, že informácie obsiahnuté v návrhu na začatie prejudiciálneho konania neslúžia iba na to, aby Súdnemu dvoru umožnili poskytnúť užitočné odpovede, ale aj na to, aby vládam členských štátov, ako aj ďalším dotknutým stranám bola poskytnutá možnosť podať pripomienky v súlade s článkom 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie. Súdny dvor musí dbať na to, aby bola táto možnosť zachovaná, pričom má zohľadniť skutočnosť, že podľa uvedeného ustanovenia sa oprávneným subjektom doručujú len návrhy na začatie prejudiciálneho konania (pozri najmä uznesenie Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, bod 23).

31 V prejednávanej veci návrh na začatie prejudiciálneho konania nespĺňa tieto požiadavky.

32 Napriek tomu, že odkaz v znení druhej otázky na „rozhodnutie vodiča“ umožňuje predpokladať, že táto otázka sa týka odseku 8 tohto článku, v ktorom sa takéto „rozhodnutie“ spomína, je potrebné skonštatovať, že vnútroštátny súd žiada o výklad článku 8 nariadenia č. 561/2006, avšak presne neuvádza odsek, ktorý je predmetom tejto otázky.

33 Okrem toho vnútroštátny súd nevysvetľuje dôvody, pre ktoré je výklad požadovaný touto otázkou, týkajúci sa ustanovenia o dobách denného odpočinku a dobách skráteného týždenného odpočinku mimo základne, ktoré môže vodič čerpať vo vozidle, je nevyhnutný preto, aby mohol rozhodnúť spor prebiehajúci pred ním.

34 Vnútroštátny súd uvádza, že z článku 8 ods. 8 nariadenia č. 561/2006 jednoznačne nevyplýva, že toto ustanovenie sa týka všetkých dôb odpočinku vymedzených v článku 4 tohto istého nariadenia, pretože doba pravidelného týždenného odpočinku v ňom nie je výslovne uvedená. Uvedený súd neuvádza žiadny dôvod týkajúci sa nevyhnutnosti alebo užitočnosti odpovede na druhú otázku pre rozhodnutie sporu, ktorý mu bol predložený, a neuvádza ani žiadne vysvetlenie dôvodov, pre ktoré by odpovede Súdneho dvora na druhú otázku, ktorá sa v prejednávanej veci týka článku 8 nariadenia č. 561/2006, mohli byť v tomto procesnom kontexte nevyhnutné pre rozhodnutie tohto sporu.

35 Návrh na začatie prejudiciálneho konania preto nesplnil tieto požiadavky vyjadrené v bodoch 25 až 30 tohto uznesenia, a to takú mieru jasnosti a presnosti, ktorá stačí na to, aby mohol Súdny dvor rozhodnúť a uistiť sa o tom, že odpoveď na položenú otázku je nevyhnutná pre rozhodnutie sporu prebiehajúceho pred vnútroštátnym súdom a že vlády členských štátov, ako aj ďalšie oprávnené subjekty môžu skutočne využiť možnosť podať pripomienky v súlade s článkom 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie.

36 Keďže dôvody na položenie otázky neboli dostatočne vysvetlené, Súdny dvor nie je spôsobilý poskytnúť na túto otázku užitočnú odpoveď.

37 V týchto podmienkach je potrebné skonštatovať, že druhá otázka je zjavne neprípustná.

O trovách

38 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (desiata komora) nariadil:

1. **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 561/2006 z 15. marca 2006 o harmonizácii niektorých právnych predpisov v sociálnej oblasti, ktoré sa týkajú cestnej dopravy, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Rady (EHS) č. 3821/85 a (ES) č. 2135/98 a zrušuje nariadenie Rady (EHS) č. 3820/85, a najmä jeho článok 8 ods. 8 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých si vodič motorového vozidla môže uplatniť nárok na náhradu nákladov na ubytovanie, ktoré vznikli pri výkone jeho profesijnej činnosti.**

2. **Druhá otázka, ktorú predložil Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu (okresný súd Wrocław-Śródmieście Wrocław, Poľsko) je zjavne neprípustná.**

Podpisy